క్షుధాగ్ని జ్వాల

1

'భవతి, భిక్షాం దేహి!' 'భవతి! భిక్షాం దేహి!' అని వ్యాస మహర్షి శిష్యులు జైమిని, పైల, సుమంతులు, ఇంకా మిగిలిన అంతేవాసులు ఒకే ఒక స్వరంతో గంభీరంగా గొంతెత్తి అరిచారు. అయినా, ఆ ఇల్లా లెవరో గాని ద్వారం తెరిచి పట్టెడన్నం వారి భిక్షాపాత్రలలో పడవేసిన పాపాన పోలేదు. అసలా గృహిణీమతల్లి ఎవరో గాని ద్వారమే తెరవలేదు! చిట్ట చివరికి వ్యాసమహర్షి కూడా శాయశక్తులా గొంతెత్తి 'భవతి, భిక్షాం దేహి!' అని ముమ్మారు ప్రార్థించాడు. అయినా ఎవరూ మారు పలకలేదు!

కాశీకానగరంలో గ్రీష్మాతపం నడినెత్తి మాడ్చివేస్తూంది. ఎక్కడా ఆకల్లాడిన జాడకూడా కనిపించలేదు. కాకులు కావుకావని అరవడానికి కూడా శక్తిలేక అల్లల్లాడిపోతున్నాయి. ఆ జీవాల ఆర్తనాదం కంఠనాళాలలోనే చిక్కుపడిపోయింది.

తరవాత వ్యాసమహర్షి శిష్యగణంతో మరి ఒక ఇంటికి బయలు దేరాడు. అక్కడా ఎవరూ మారు పలకలేదు. అలాగలాగ వారంతా ఆ వీధి అంతా గాలించివేశారు. ఎక్కడా ఎవరూ ద్వారం తెరచే జాడైనా గోచరించలేదు.

పిమ్మట వారందరూ ఇంకొక వీథికి వెళ్లారు. ఆ వీథిలో కూడా ఎవరూ వారికి పట్టెడన్నం పెట్టిన పాపాన పోలేదు. ఇంకొక వీథికి వెళ్ళారు. కాని అక్కడా అంతే జరిగింది.

వ్యాసమహర్షి శిష్యులందరితోను కలిసి వారణాసీనగరం ప్రవేశించి నప్పటినుంచీ ఇదే వరస! పాపం, ఎవరూ వారికి పట్టెడన్నం పెట్టలేదు.

కృష్ణద్వైపాయనుడు శిష్యగణంతో కలిసి వారణాసిలో ప్రవేశించి నప్పటినుంచీ క్రమక్రమంగా ఏడు రోజులు గడిచిపోయాయి. ఆ ఏడు రోజులనించీ శిష్యులకుగాని, వ్యాసునికిగాని ఎక్కడా ఒక్క మెతుకైనా భిక్షాన్నం దొరకలేదు. అదేమి దైవ దుర్విపాకమో మరి!

శ్రీ విశ్వేశ్వర దైవతం సాక్షాత్తుగా వెలిసిన కాశీ మహానగరమది! దివోదాస మహారాజా కాశీరాజ్యం పరిపాలిస్తూంటే ధర్మదేవత నాలుగు పాదాలతోను నడుస్తున్నదని కాశీరాజ్య ప్రజలంతా ఎలుగెత్తి చాటుతున్నారు. ఆ మహారాజు రాజ్యంలోనే వ్యాసమహర్షివంటి మహామహితాత్ముని శిష్యగణానికెక్కడా పట్టెడన్నం దొరకలేదు!

అంతలో వడగాడ్పు ఒక్కమారుగా ఈ చెంపనించి ఆ చెంపకు ఈడ్చికొట్టింది! ఆ దెబ్బతో చెట్లమీద తల దాచుకొన్న పక్షులన్నీ ఎండుటాకుల్లా గలగలా రాలి నేలమీద పడిపోయాయి! అంతవరకు నడవలేక నడవలేక నడుస్తున్న వ్యాసమహర్షి శిష్యులలో కొందరిక నడవలేక అక్కడే పడిపోయారు. కొన ప్రాణాలతో మిగిలిన మరికొందరు శిష్యులు పడిపోయిన వారికి శీతలోపచారాలు చేశారు.

జైమిని ఆ బీభత్సం చూచి వ్యాసమహర్షి సన్నిధికి వచ్చి నెమ్మదిగా ఏదో విన్నవింపవలెనని అనుకొన్నాడు. కాని నోరారిపోవడంచేత మరి మాటలాడలేక పోయాడు. పైల సుమంతాది ప్రధాన శిష్యుల కిక ఏమనడానికీ పాలుపోలేదు.

వారంతా ఆర్యావర్తంలో ఎన్నెన్నో మహా పుణ్య తీర్థాలు సేవించారు. ఆ పుణ్య తీర్థాలన్నిటిలోను ఎక్కడికి వెళ్ళినా మృష్టాన్న భోజనమే! మహర్షి కృష్ణద్వైపాయన సంయమిని సందర్శించవలెననే తహతహతో బ్రహ్మణ్యులనేకులాయన కెదురేగి మహర్షిసముచితమయిన అతిథి సత్కారాలుచేసి తమ తమ జన్మలు పావనమైనాయని భావించేవారు. మహర్షికేగాక శిష్యులందరికీ పంచ భక్ష్య పరమాన్నాలతో మృష్టాన్న భోజనం పెట్టి వారి ఆశీర్వర్షంలో తలలు వంచేవారు! అలాంటి కృష్ణద్వైపాయన సంయమికీ, శిష్యగణానికీ నేటి కిలాంటి దురవస్థ సంప్రాప్తించింది!

అయినా, వ్యాస మహర్షి అధైర్యం చెందక మిగిలిన అంతేవాసి గణంతో కలిసి ఆ పార్శ్వంలో ఉన్న మరి ఒక వీధికి వెళ్ళాడు. అది కాశీనగరంలో రాజవీధిగా పేరెన్నిక గన్న సోమవీథి. ఆ వీధిలో నిలబడి వ్యాస మహర్షి శిష్యులందరితోను కలిసి ఒకే గొంతుతో "భవతి,

భిక్షాం దేహి!" అని మూడు సారులు గొంతెత్తి అరిచి, భిక్ష పెట్టవలసిందని అర్థించాడు.

సోమవీథిలో ఇండ్లన్నీ ఎండవేడిమి భరించలేక కళ్లు మూసుకొన్నట్లు కనిపించాయి. ఆ వీథి మధ్యంలో బాటలన్నీ ఎండమావులై మెరిశాయి. అంతేగాని ఒక్కరూ వ్యాసమహర్షి అభ్యర్థన ఆలకించే జాడ కనిపించలేదు. అటుపిమ్మట ఒకరిద్దరు శిష్యులిక నిలబడలేక చాప చుట్టుగా బాట మీద పడిపోయారు. సాత్యవతేయ మహర్షికి కూడా నాలుక పిడచకట్టుకుపోయింది. కాళ్లలో నిలబడే శక్తి యావత్తూ ఒక్కమారుగా నశించిపోయింది.

"విశ్వనాథుడే ప్రత్యక్ష దైవతమై ఈ మహానగరం పరిపాలిస్తున్నాడే! అన్నపూర్ణా మహాదేవి ఆయన సన్నిధిని నిలబడి ప్రాణులందరికీ స్వయంగా అన్న ప్రదానం చేయిస్తున్నదే! డుంఢి విఘ్నేశ్వరస్వామి, కాలభైరవుడు మొదలయిన దేవతలందరు తామై కొలువున్న పరమపునీతమైన ఈ వారణాసీ నగరంలోనే పట్టెడన్నం కరవై పోయెనే! విశ్వేశ్వరాది మహాదేవతలందరు పరమ ధార్మికులయిన నా శిష్యులందరు అన్నపానాలు లేక ప్రాణాచారాలు పడిపోతున్నా చూచి ఊరుకున్నారే! ఈ దేవతలందరూ కేవలం కఠిన శిలా మూర్తులు! కాశీనగరంలోని బ్రాహ్మణులందరూ పరమ పాషండులు!" అని వ్యాసమహర్షి హృదయంలో అనేకమైన క్రోధజ్వాలా పరంపరలు చెలరేగాయి. అతని గర్భంలో క్షుధాగ్నిజ్వాల ఆరని చిచ్చై వెలిగి బ్రహ్మరంధ్రంవరకు నాలుకలు చాచింది!

అంతలో అంతవరకు లోలోపలే రగులుకొంటున్న వ్యాసమహర్షి క్రోధాగ్నిజ్వాల ఒక్కమారుగా భగ్గుమని మండింది.

కమండలువులో మిగిలిన ఉదకంతో ముమ్మా రాచమించి కాశీ నగరవాసులందరినీ శాపాగ్నిజ్వాలలతో దహించి వెయ్యవలెనని అనుకొన్నాడు. కాని అంతలోనే కొంత నిగ్రహం అవలంబించి ఆ నగర వాసులందరినీ ఈ క్రింది శాప వాక్యంతో శపించి వెయ్యవలెనని నిశ్చయించాడు.

"మా భూత్త్రైపూరుషీ విద్యా
మా భూత్త్రైపూరుషం ధనం,

మా భూ త్త్రైపూరుషీ భక్తిః
కాశ్యాం నివసతాం సదా."

అనే తీవ్ర శాప వాక్యం అతని జిహ్వాగ్రందాకా వచ్చింది.

'కాశీ నగరవాసులకు భక్తి విద్యా ధనాలు మూడూ మూడు పురుషాంతరాలవరకైనా సక్రమంగా సంప్రాప్తింపకపోవు గాక !' అని వ్యాసమహర్షి కాశీవాసులందరినీ శపించి వెయ్యాలని అనుకొన్నాడు.

కాని అంతలోనే పైలు డది కనిపెట్టాడు. వెంటనే శిష్యులందరికీ సన్నసన్నగా ఆ విషయం తెలుపుడు చేశాడు. వారందరు తమ విశాల ఫాలభాగాలపై దోసిళ్ళొగ్గి నిలబడి "మహర్షీ ! క్రోధం ఉపసంహరింప వలసిం"దని పరిపరివిధాలుగా ప్రార్థేయపడ్డారు. వ్యాసుడా క్షణంలోనే మణికర్ణికా జలంతో శపించి వెయ్యవలెనని నిశ్చయించాడు. అతని బొమ ముడినుండి క్రోధాగ్నిజ్వాలా ధూమమాలిక సన్నసన్నగా పైకి లేచింది.

2

అదే క్షణంలో కొంత దూరంలో ఒక సన్నని పిలుపు వినిపించింది.

"బ్రాహ్మణవరేణ్యా! ఎందుకయ్యా, నీ కంతటి క్రోధం ? ఆ శాపసంకల్పం ఉపసంహరించి ఒక్కమారిక్కడికి విచ్చేయవయ్యా!"

ఆ ఆహ్వానం వినేసరికి మహర్షి హృదయంలో అమృతవర్షం కురిసినట్లయింది. గుండె జల్లుమన్నది. కృష్ణద్వైపాయను డొక్కమారు కన్నులెత్తి ఆ తియ్యని ఎలుగు వెలువడిన దిశవై పవలోకించాడు.

అతని కెదురుగా పచ్చని దబ్బపండువంటి పండు ముత్తైదువ ప్రత్యక్షమైనది. ఆమె అప్పుడే తన భవంతి సింహద్వారం తలుపోరగా తెరిచి ముంగిలిలో రెండడుగులు వేసి నిలబడింది. ఆమె అందెల సవ్వడి సన్నగా ధ్వనించే కర కంకణాల కలకలంలో విలీనమైపోయింది. ఆ ముత్తైదువ వేణీభరం చాలావరకు నెరిసిపోయింది. వెడద కన్నులు రెండూ ఫాలతలం అంతటికీ ప్రదక్షిణం చేస్తున్నట్లుగా వికసించాయి.

ఆమెను సందర్శించగానే వ్యాసునికి కొంచెం ఆశ రేకెత్తింది. ఆ యిల్లాలు పట్టెడన్నమైనా పెట్టకపోతుందా అని అనిపించింది. నోటి చివరి

దాకా వచ్చిన శాపవాక్యం అలాగే ఆపివేసి తొందరగా అడుగులు వేసుకుంటూ ఆమె సన్నిధికి వెళ్ళి నిలుచున్నాడు.

ఆమె ఆప్యాయంగా పిలిచిన పిలుపు ఇంకా అతని హృదయంలో మారుమోగుతూనే ఉంది. అది ఎంత తియ్యని పిలుపు!

వ్యాసమహర్షి కా పురంధ్రి ఎవ్వరో తెలియలేదు! అలాగే విస్తుపోయి కొంతసేపామెవైపు చూచాడు. అప్రయత్నంగా అతని హస్తాలు రెండూ పైకి లేచి ఆమెకు నమస్కరించాయి.

ఆ పురంధ్రీమతల్లి మహర్షి నమస్కారానికి ప్రతి నమస్కారం చెయ్యకుండానే ఒక చిన్న చిరునవ్వు ఒలకబోసి మహర్షి నీ విధంగా మందలించింది:

"నాయనా! విశాలాక్షీదేవి ప్రతిదినము మధ్యాహ్న వేళలో అతిథి అభ్యాగతు లందరికీ స్వయంగా మృష్టాన్నం వడ్డించే మహానగరీమతల్లి కాశిక! శ్రీవిశ్వేశ్వర దేవదేవుని అర్ధాంగీమణి! తానై స్వయంగా కాశీ నగరిగా అవతరించింది!

"ఏడురోజులపాటన్నం దొరకలేదన్నంత మాత్రాన ఇలాగ పసిపాపలా ఏడుస్తున్నావా? నీ శమదమాది సద్గుణసంపత్తి అంతా ఏమయి పోయిందయ్యా! నీ మహాధైర్యం అంతా ఇంతమాత్రంచేతనే నట్టేట కలిపివేశావయ్యా? ఆకలిగొన్నవా రెలాంటి పాపకృత్యానికైనా ఒడిగడతారు. సరిగా అదే జరిగింది.

"పరమశివదేవుని అర్ధాంగి అయినటువంటి కాశికానగరిపైనే కన్ను ఎఱ్ఱజేశావే! ఇది వింటే ఆ దేవదేవుని కిక నీమీద ఎంతటి క్రోధం వస్తుందో కొంచెమైనా గ్రహించావా?

"బ్రాహ్మణుడవై పోయావు గనక నీమీద కోపగించడం ధర్మం కాదు! సరే! దానికేమి గాని స్నానంచేసి వెంటనే భోజనానికి రా, నాయనా!"

ఆ ముత్తయిదువ ఎంత సన్న సన్నగా చివాట్లు పెట్టినా భోజనానికి రావలసిందని ఆహ్వానించేసరికి మహర్షి గుండె మళ్ళీ జల్లుమంది. ఎంతో భక్తిప్రపత్తులతో ఆ ఇల్లాలివైపు చూచి సవినయంగా విన్నవించుకొన్నాడు:

"అమ్మా! ఇన్నాళ్ళకైనా భోజనం అనే మాట చెవినిబడేసరికి నా కడుపు నిండిపోయింది. అయితే, తల్లీ! ఒక్క సందేహం. భోజనానికి నేనొక్కణ్ణే వచ్చేదా? నా శిష్యుల నందరినీ కూడా తోడుకొనిరావచ్చునా? అమ్మా! వారివీ నా ప్రాణాలవంటివే కదా! వారి నందరినీ విడిచిపెట్టి ఒక్కణ్ణీ నే నెలాగ రాగలనమ్మా!"

ఆ మాటమీద ఆమె కలకల నవ్వింది:

"నాయనా! నీవు నీ శిష్యులందరినీ వెంటబెట్టుకొని రావచ్చును. మీరందరూ వెంటనే స్నాన సంధ్యాదులు ముగించుకొని రండి. అంతా తిరిగి వచ్చేసరికి పదార్థాలన్నీ సిద్ధం చేయిస్తాను. నీలకంఠుడు నీ గుండె ధైర్యం పరిశీలించడానికే ఈ విషమపరీక్ష చేసి ఉంటాడు. అంతేగాని కాశీనగరిలో మృష్టాన్నానికి లోటేమిటి నాయనా?"

వెంటనే వ్యాసమహర్షి శిష్యులందరూ భాగీరథిలో స్నానసంధ్యాదులు నిర్వర్తించుకొని భోజనానికి వచ్చారు. ముందుగా తమ రాక ఆ ఇల్లాలికి తెలియజేశారు.

ఆమె వారినందరినీ ఎంతో ఆప్యాయంగా భవంతి లోపలి కాహ్వానించింది.

ఆ సమయంలో ఒక పరిచారిక ఆమెకు బంగారు గొడుగు పట్టింది. ఇంకొక పరిచారిక తాంబూల కరండకం ధరించి అప్పుడప్పుడామెకు కర్పూర తాంబూలపు చిలక లందిస్తూ ఎంతో వినయంగా నిలబడింది.

అనంతరం శిష్యులందరితోనూ కలిసి వ్యాసమహర్షి ఒక విశాలమైన చతుశ్శాలలో సమాసీనుడైనాడు. ఆ చతుశ్శాల అంతటా అగరు ధూపమాలిక లల్లిబిల్లిగా అలముకొన్నాయి.

అంతలో కొందరు పరిచారికలు వారి అందరి ఎదటా లేత లేత అరటి ఆకులు వేశారు. శిష్యులందరు తమ దేవతార్చనాదికం ముగించుకొని ఎప్పుడెప్పుడని భోజనాని కెదురు తెన్నులు చూస్తూ కూర్చున్నారు. అంతలో ఆ ముత్తయిదువ బ్రాహ్మణు లందరికీ క్రమంగా ఆపోశనం వడ్డించింది. పైల సుమంతాది వ్యాసశిష్యులందరు కలిసి మున్నూరుగురుదాకా ఉన్నారు. అందరికీ అంతలోనే అంత విందు జరగగలదంటే వా రెవరికీ ఏమీ నమ్మిక కలగలేదు.

వా రందరూ ఆపోశనం వడ్డించినా ఇంకా భోజనపదార్థాలు రాలే దేమని అలాగే ఎదురు తెన్నులు చూచారు.

మరికొందరు "ఎక్కడా వంటకాలు చేసిన జాడగాని, పొగచిన జాడగాని లేదే! ఇంతమందికీ ఈ ఇల్లాలు భోజనం వడ్డించగలదా? లేక ఇదంతా కపటనాటకమేనా!" అని ఆశ్చర్యపోయారు.

ఇంకా మరి కొంద "రా ముత్తయిదువ మాటలలో ఎక్కడా కల్లా, కపటమూ కానరావే! ఎంతో చల్లదనం వెల్లివిరిసిందే! ఇంతా చేసి పట్టెడన్నమైనా పెట్టలేకపోతారా?' అని అనేక విధాలుగా వితర్కించుకొన్నారు.

అలాగ కొంచెంసేపు గడిచిపోయిన పిమ్మట కొందరు పరిచారికలు వచ్చి అరిటాకులలో పంచభక్ష్య పరమాన్నాలు, ఇంకా ఎన్నెన్నో చిత్ర చిత్రమైన వంటకాలు వడ్డించారు. వ్యాసమహర్షి శిష్యులు ఆ పదార్థాలన్నీ కంఠదఘ్నంగా ఆరగించి, గ్రుయన త్రేన్చారు. అనంతరం కొందరు పరిచారికలు వా రందరికీ కర్పూర తాంబూలా లందించారు.

తలవని తలంపుగా కలిసివచ్చిన ఆ అదృష్టానికి మురిసిపోతూ శిష్యు లందరు ఎంతో సంతోషించారు. వేదికలపై సుఖాసీనులై భుక్తాయాసం తీర్చుకొంటూ కూర్చున్నారు. సాక్షాత్తు కాశీ విశ్వనాథుని దేవేరి అన్నపూర్ణాదేవే స్వయంగా తమ కటువంటి భరద్వాజవిందు చెయ్యగలదనీ, తదితరుల కంతటి శక్తిసామర్థ్యాలు లేవని అనుకొన్నారు.

3

ఇంతలో వా రందరికీ ఎవరో రత్నపాదుకలతో నడిచివస్తున్న సవ్వడి వినిపించింది. వ్యాసమహర్షి, మున్నూరు శిష్యులు ఒక్కమారుగా తల లెత్తి చూచారు.

గౌరీ విశ్వనాథు లిద్దరూ రత్నపాదుకల మెరుపులతో నెమ్మదిగా అడుగులు వేసుకుంటూ, వారందరూ సమాసీనులై ఉన్న చతుశ్శాలలోనికి విచ్చేశారు.

జయవిజయులుగాని, నందికేశుడుగాని వారిద్దరికీ బరాబరులు చేస్తూ ముందు నడిచి రావడం ఒక పరిపాటి. ఈనాడటువంటిదేమీ కనిపించ లేదు.

విశ్వనాథుని ముఖంలో రోషం తాండవిస్తూంది. గౌరీదేవి ముఖం కన్నతల్లి ముఖంలా చల్లని చిరునవ్వు వెన్నెలలు విరజిమ్ముతూంది. జైమిని పైలాది ప్రముఖ శిష్యులందరు విశ్వనాథదేవుని ముఖంలోని రోషా వేశం చూచి నోటమాట లేక తమవల్ల ఏమి అపరాధం జరిగిందో అని పరిపరివిధాలుగా మథన పడ్డారు. అయితే అందరు సవినయంగా లేచి నిల బడి ఆ పురాణదంపతు లిద్దరికీ సగౌరవంగా ప్రత్యుత్థానం చేసి సాష్టాంగ నమస్కారాలు చేశారు.

కాశీ విశ్వనాథుని దృష్టి మున్ముందుగా వ్యాసమహర్షి పై పడింది. వ్యాసుడా క్రోధారుణ ముఖభంగిమ చూచి గజగజ వణకిపోయాడు.

విశ్వనాథుడు వ్యాసునిపై నిప్పులు కురిపిస్తూ ఆజ్ఞాపించాడు :

“దురాత్మా! నీవేదో భారత సంహిత రచించానని కన్నుమిన్ను కానకుండా సంచరిస్తున్నావే! దేవరన్యాయంతో భారతవంశం నిలబెట్టిన నీ కౌచిత్యానౌచిత్య జ్ఞాన మెక్కడిది? మత్స్యగంధీ ప్రథమ పుత్రుడవై జన్మించిన నీ వీనాడు తగుదునమ్మా అని నా దేవేరి కాశికాదేవిని శపించ వలెనని సంకల్పించినావా?

“నిర్భాగ్యుడా! వెంటనే నీ వీ కాశీపురి విడిచిపో. పోకుండా నీ విక్కడ ఒక్క క్షణమైనా నిలబడ్డావంటే నీ ముఖం రాతిబండ మీద బరబరా ఈడ్పించి వేస్తాను - తెలిసిందా?”

ఆ విధంగా కాశీ విశ్వనాథుడు హుంకరించేసరికి వ్యాసమహర్షికి పై ప్రాణాలు పైనే ఎగిరిపోయాయి. శిష్యులందరు భయోద్వేగంతో ఇక ఏమి చెయ్యడానికీ పాలుపోక అలాగే శిలాస్తంభాలై నిలుచుండిపోయారు.

వెంటనే వ్యాసుడు గౌరీ విశ్వనాథులిద్దరి పాదాలపైనపడి క్షుధాగ్ని జ్వాలకు తాళలేక ఆ విధంగా అపరాధం చేశాననీ, తన తప్పిదం మన్నించ వలసినదనీ ప్రార్థించాడు.

అయితే అతడు తిరిగి లేచి చూచేసరికి విశ్వనాథు డక్కడ లేడు! గౌరీదేవిమాత్రమే అక్కడ నిలబడి ఉన్నది.

వ్యాసుని దైన్యంచూచి ఆ దేవి ఎంతో జాలిపడి అతని నీవిధంగా ఓదార్చింది :

"నాయనా ! నీ వీ విధిపై పరితాపానికేమీ భయపడకు. ఆకటి చిచ్చు భరింపలేక ఆ విధమైన దుష్ట ప్రవృత్తిలో ప్రవేశించావు ! అది సహజమే. నేను నిన్నెన్నడు మరవనులే ! అయితే విశ్వనాథదేవుని ఆజ్ఞప్రకారం నీ వీ కాశీనగరి విడిచి వెళ్ళిపోవలసిందే.

"కాని నీవు వేరే ఇంకెక్కడికీ వెళ్ళిపోవలసిన ఆవశ్యకత ఏమీలేదు. వెంటనే దక్షారామానికి వెళ్ళిపో. అక్కడ భీమ నాయకుడు నిన్నెప్పుడు కంటికి రెప్పలా కాపాడుతూండగలడు. దక్షారామం సాక్షాత్తు దక్షిణ కాశి. అక్కడ నీకు సమస్తమైన శ్రేయస్సులు సిద్ధించగలవు !"

ఆ విధంగా గౌరీదేవి అభయం ఇచ్చిన తరవాత వ్యాసుడు కొంచెం సేదదీరి శిష్యసంఘంతో కలిసి వెంటనే దక్షిణకాశికి బయలుదేరాడు.

కాశీనగర నిర్వాసనం అతని హృదయానికి తీరని వేదన కలిగించింది.

"ఆకటి చిచ్చువల్లగదా నేనంతటి దేవతాపచారం తలపెట్టాను ! ఆకటి చిచ్చెంతటివానినైనా అకృత్య నరకంలో కూలద్రోసి వేస్తుంది గదా !"

అని ఆ సమయంలో కృష్ణ ద్వైపాయనుడు తన దుస్సంకల్పాని కెంతో కించపడ్డాడు. ఒక దీర్ఘనిశ్వాసం విడిచిపెట్టాడు.